

Trafikolyckorna och bensinransoneringen

Jens Sande

Vägtrafikolyckorna minskade med 36 % under bensinransoneringen i januari 1974! Detta framgår av en undersökning av statistiska centralbyrån.

En markant skillnad förelåg dock mellan början och slutet av ransoneringsperioden. Det bekräftar tidigare erfarenheter av att effekten av insatta åtgärder är störst i början för att relativt snart börja avta.

Jens Sande är byrådirektör vid statistiska centralbyrån.

I samband med bensinransoneringens införande den 8 januari 1974 lät statistiska centralbyrån (SCB) genomföra en löpande jämförelse mellan olyckorna under ransoneringen och olyckorna under motsvarande period 1973. Alla jämförelser är gjorda med underlaget för den preliminära statistiken. Eftersom bearbetningarna skedde manuellt och under tidspress gjordes jämförelserna med 1973.

För att ge en uppfattning om olycksutvecklingen under hela 1970-talet redovisas här en indexserie baserad på de preliminära månadsrapporterna för januari månad 1970—1974.

Vägtrafikolyckor och skadade personer under januari månad 1970—1974, preliminära siffror. Index. 1970 = 100

	1970	1971	1972	1973	1974
<i>Olyckor</i>					
Hela riket	100	111	102	130	88
Tättbebyggt område	100	104	98	109	87
Ej tättbebyggt område	100	123	107	164	90
<i>Skadade personer</i>					
Hela riket	100	113	100	134	84
Tättbebyggt område	100	106	98	109	86
Ej tättbebyggt område	100	121	102	162	81

En viss nedgång i antalet olyckor förelåg tiden närmast före ransoneringsstarten. Sålunda minskade olycksantalet från 1 december 1973 till den 7 januari 1974 med 11 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Antalet olyckor med personskada under bensinransoneringen 8—29 januari 1974 blev enligt den preliminära statistiken 554 jämfört med 870 under motsvarande period 1973. Minskningen motsvarar 36 procent. Nedgången utanför tättbebyggt område uppgick till hela 54 procent eller från 424 till 196. Om i stället jämförelsen görs med motsvarande period 1972 blir minskningen för hela riket 18 procent och för ej tättbebyggt område 24 procent.

Antalet kollisioner mellan motorfordon minskade från 384 år 1973 till 179 under ransoneringsperioden (53 procent). Även antalet olyckor mellan motorfordon och cykel eller moped samt olyckor med endast ett motorfordon inblandat minskade kraftigt (36 resp 44 procent) medan olyckorna mellan motorfordon och gående ökade med 5 procent.

Den sänkta belysningsnivån i tätorterna ligger sannolikt bakom det faktum att mörkerolyckorna där under ransoneringen utgjorde 62 procent av

samtliga olyckor mot 59 procent året innan. På landsbygden däremot minskade mörkerolyckorna sin andel från 56 procent 1973 till 47 procent 1974. Detta senare kan eventuellt tolkas som ett resultat av den mjukare körstil som många införde i samband med ransoneringen.

Under bensinransoneringen dödades och skadades 744 personer vilket är 563 färre än under motsvarande period 1973. Praktiskt taget hela minskningen avser personer som färdats i bil.

Av SCBs undersökning framgår även en markerad skillnad mellan början och slutet av ranso-

neringsperioden. Under de två första veckorna av ransoneringen minskade olyckorna i tätorterna med 34 procent medan de sista 8 dagarna visade en ökning med 15 procent. På landsbygden var minskningen under de två första veckorna 57 procent och under de 8 sista dagarna 45 procent. Detta bekräftar tidigare erfarenheter av att effekten av insatta åtgärder är störst i början för att relativt snart börja avta. Möjligen kan också den debatt som fördes beträffande hävande av ransoneringen ha bidragit till en ökad trafikfrekvens och återgång till mindre "mjuk" körstil.

HULTAFORS

**fysikalisk-dietisk kuranstalt
enskilt sjuk- och konvalescenthem**

Postadress: 510 35 Bollebygd

Lämplig rekreattionsort.

Alla moderna badformer,
elektricitetsbehandling, massage.

Vegetarisk och blandad kost.

Individuell diet.

"Vi och vår hälsa"

Överläkare: Dr. N. Blomstedt

Mod. priser. Inga drickspengar

Begär utförligt prospekt.

Telefon Borås 033/950 50.

Fotoprint kan

BLANKETTER

Distinkt tryck på högklassigt papper, rätt pris och omgående leverans är orsaken till att allt fler läkare och sjukvårdsinrättningar anlitar vår blankettservice.

Några blankettproblem får Ni aldrig, om Ni vänder Er till oss. Vi är utrustade att utveckla och tillverka för Er passande blanketter, att användas i de rutiner som ingår i såväl vård som administration.

Välkomna med Era beställningar och förfrågningar.

Tryckerilaktiebolaget

fotoprint

Kungsbacka

Tel. 0300/110 00-1-2